

Mítt yndis poeng á hesum økinum er, at meðan politikararnir stríðast fyri at skapa effektiviseringar, stovnsmenningar og hvat veit eg, so offra vit starvsfólkini á vegnum. Vit eru eisini blivin so tilvitað um, at leiðslan hevur stóran týdning. So vit lesa øll bøkur upp og niður um ymiskar leiðsluformar, og so innføra leiðararnir ymiskar stovningsmenningar ætlanir fyri fyrítøkurnar, uttan at tey í roynd og veru hava førleikarnar til tað. Øll gransking innan fyri hetta við stovnsmenning vísir, at tær flestu fullkomiliga miseydnast, m.a. av tí at tey, sum standa fyri stovnsmenningini, hava ikki førleikarnar til tað

Suni Poulsen

pengum. Coaches av ymiskum slag skulu inn at siga okkum, hvussu vit skulu arbeiða betur og effektivari. Almenn starvsfólk skulu skráseta, hvussu tey arbeiða og í heila tikið vilja vit hava meira fyri minni.

Men merkir tað so, at vælferðarsamfelagið Føroyar er høvuðsorsøkin til, at vit sum tjóð eru farin á eina kollektiva sjálmorðsferð, har vit pressa okkum sjálvi og onnur so nógv, at vit ikki klára at liva upp til tað, spyrji eg sálarfrøðingin og haldi meg hava fingið eina góða søgu.

– Tað er ein prikkur í putlispælinum. Tað er eingin loyna, at tað eru serliga lærarar, pedagogar, sálarfrøðingar, sjúkrarøktarfrøðingar, sosialráðgevar, læknar og líknandi fakkbólkar, sum eru raktir av strongd, sigur Suni Poulsen og heldur fram.

– Mítt yndis poeng á hesum økinum er, at meðan politikararnir stríðast fyri at skapa effektiviseringar, stovnsmenningar og hvat veit eg, so offra vit starvsfólkini á vegnum. Vit eru eisini blivin so tilvitað um, at leiðslan hevur stóran týdning. So vit lesa øll bøkur upp og niður um ymiskar leiðsluformar, og so innføra leiðararnir ymiskar stovningsmenningar ætlanir fyri fyrítøkurnar, uttan at tey í roynd og veru hava førleikarnar til tað. Øll gransking innan fyri hetta við stovnsmenning vísir, at tær

flestu fullkomiliga miseydnast, m. a. av tí at tey, sum standa fyri stovnsmenningini, hava ikki førleikarnar til tað, sigur Suni Poulsen.

Tað síðsta poengið hjá Suna Poulsen er, at vit krevja meira og meira av okkum sjálvi.

– Vit spæla í veruleikanum við upp á tað. Vit skulu gerast meira effektiv, fáa nýggj skeið og menna okkum alla tíðina og annars eru vit ónøgd. Fært tú strongd av øllum trýstinum, so ert tú veikur, tú dugir ikki at planleggja, ella tú ert for engageraður, sigur Suni Poulsen og vísir á, at nýggjasti trendurin er, at fyrítøkur eru farnar at senda fólk á skeið í mótstandsfori.

So ein kompleksur spurningur, mugu vit staðfesta. Men svarið – ja, tað er í roynd og veru sera einfalt.

Peika eftir politikarum og stovnsleiðarum

Skulu vit finna syndabukkin í hesum kjakinum, so skulu vit ikki leita serstakliga langt. Vit kunnu bara hyggja niðan á Vaglið og eftir Løgtinginum og landsstýrinum. Tað er har, helvtin av ábyrgdini liggur. Hin helvtin liggur hjá leiðarunum.

– Vit mangla eitt fakligt millumlið, sum hevur eina yvirornaða fakliga stýring. Í dag hava vit embætisfólk og onnur ovast uppi, sum síggja stovnarnar út frá tí figgjarliga perspektivinum. Men

tey hava kanska ikki nóg stórt forstálsi fyri, hvussu tað er at vera pedagogur, lærari, lækni og so framvegis, sigur Suni Poulsen.

Hyggja vit til Danmarkar, so síggja vit, at har eru munandi fleiri lið millum politikarnar og teir ymisku fakkbólkar. Til dømis innan sjúkrahúsverkið eru tað regiónirnar í Danmark, sum eru fyrsta liðið frá sjúkrahúsunum. Síðani er tað sundhedsstyrelsen og at enda er tað politiska skipanin.

Tað ger, at fólk við fakligari vitan sita og halda eina yvirskipaða stýring við økinum, so at fólkini eru før fyri at gera sítt arbeiði innan ásettu karmarnar. Hóast ein tilílk skipan sjálvandi eisini ger mistøk, so eru hetta betri fyrítreytir fyri skynsamari stýring av teimum føroysku viðurskiftunum.

Ófatiliga einfalt at lekja strongd

Meðan man fær hug at bliva mót-fallin av støðuni, so er tað komiska í øllum hesum, at tað í veruleikanum slett ikki er so trupult at viðgera strongd. Suni Poulsen sigur, at tað er ein tribeinað viðgerð, sum kann taka bróðurpartin av strongd burtur.

– Vit skulu hava sálarfrøðiliga

hjálp til strongdsjúklingar. Síðani skulu vit hava okkurt kropsligt. Til dømis fysioterapi, meditation, yoga ella líknandi. Og tað síðsta og kanska mest umráðandi er, at vit skulu hava eina sosialráðgevara funktión inn at hjálpa fólk at koma aftur á arbeiðsmarknaðin. Hesin skal saman við arbeiðsgevaranum og tí strongd finna fram til, hvør besta loysnin er fyri júst handan persónin, sigur Suni Poulsen.

Tað kann vera, at viðkomandi starvsfólk byrjar hálva tíð ella møtir um morgunin og fer heim, tá ið tað gerst ov nógv.

– Tað viktiga í hesum er, at tað eru fólk við røttu fakligu førleikunum, sum veita hjálpina, sigur Suni Poulsen.

Men um tað er so einfalt at loysa trupulleikan, hví gera vit tað so ikki?

– Ja, tað er ein spurningur, sum er torførur at svara. Eg veit tað satt at siga ikki, sigur Suni Poulsen og leggur aftrat.

– Eitt er, at tað er torført at staðfesta strongd, tí tað líkist øðrum sjúkum. Men um tað er tunglyndi ella strongd ella angist, so eru sera ymiskir viðgerðarhættir, sum rigga, sigur Suni Poulsen.

Men hesin hátturin at lekja

strongd er einfaldur, nógv bíligari enn tað vit gera í dag, og nógv betur fyri sjúklingin, arbeiðsplássið og tað almennu skipanina. So hvat er tað vit bíða eftir?

– Ja og hvør hevur ábyrgdina av tí, spyr Suni Poulsen og heldur fram.

– Fakfelagssamstarvið – tað er Starvsmannafelagið, Lærarafelagið, Pedagogfelagið, Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar og Havnar Arbeiðskvinnufelag – hava arbeitt við hesi avbjóðing. Og saman fingur tey sett ein serfrøðing í Arbeiðseftirlitið at taka sær av sálarliga arbeiðsumhvørvinum. Hetta er eitt stórt stig rætta vegin – eitt gott úrslit fyri øll starvsfólk í Føroyum.

– Tey næstu líka so týðningarmiklu stigini eru, at vit upparbeiða røttu viðgerðina til tey, ið rakast av strongd. Og ikki minni týðningarmikið, at vit fáa arbeiðsgevarnar – serliga teir almennu – at taka ábyrgd fyri, at teir aktuelt slíta fólk niður, alt ov ofta til við ólukkuligum avleiðingum so sum fyritiðarpensión ella enntá deyða, sigur hann.